

**URZĄD KONTROLI SKARBOWEJ
W BIAŁYMSTOKU**

Egz. Nr 1

UKS2091/W1E/721/1/12/13/606

**Podsumowanie ustaleń stwierdzonych w Instytucji
Pośredniczącej, Departamencie Europejskiego
Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Podlaskiego w ramach prowadzonego
audytu systemu zarządzania i kontroli Programu
Operacyjnego Kapitał Ludzki**

Białystok, 31 maja 2012 r.

Czynności audytowe w Instytucji Pośredniczącej (IP) – Departamencie Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego zostały przeprowadzone przez pracowników Urzędu Kontroli Skarbowej w Białymstoku i dotyczyły następujących obszarów:

- 1. Jasnego zdefiniowania, przydziału i podziału funkcji pomiędzy oraz wewnątrz instytucji pośredniczących (spełnienie wymagań określonych w art. 58 a), b), e), 59.2, 59.3, 60 rozporządzenia 1083/2006 i art. 12, 13.5 i 22 b) rozporządzenia 1828/2006).**

W badanym obszarze czynności audytowe dotyczyły sprawdzenia, czy: na poziomie instytucji pośredniczącej przygotowano adekwatne procedury w celu monitorowania efektywnej realizacji zadań delegowanych do instytucji pośredniczącej drugiego stopnia.

Przeprowadzono analizę następujących dokumentów:

- porozumienia delegującego zadania z IZ do IP nr KL/PD/2007/1 z dnia 22 czerwca 2007 r. i z IP do IP II nr PR/POKL/01/07 z dnia 21 sierpnia 2007 r.,
- Roczno Planu Kontroli na rok 2011 UMWP w Białymstoku, Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego – Instytucji Pośredniczącej PO KL Komponentu Regionalnego, wersja z dnia 30.12.2010 r.,
- Załącznika Nr 2 do Roczno Planu Kontroli IP na rok 2011 „Harmonogram Kontroli Systemowych na rok 2011” w ramach PO KL, wersja z 30.12.2010 r. (1 kontrola systemowa w IV kwartale 2011 r.),
- dokumentację z przeprowadzonej kontroli systemowej w IP II (Instytucja Pośredniczącej II stopnia – Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku) w okresie od 20 grudnia 2011 r. do 22 lutego 2012 r. wraz z:
 - informacją pokontrolną z dnia 22.02.2012 r. (I wersja) i 21.03.2012 r. (II wersja),
 - zastrzeżeniami Beneficjenta z dnia 07.03.2012 r. do informacji pokontrolnej,
 - listą sprawdzającą do kontroli systemowej z dnia 22.02.2012 r. i 21.03.2012 r.,
 - zaleceniami pokontrolnymi z dnia 04 kwietnia 2012 r.,
 - odpowiedzią IP II z dnia 18.04.2012 r. na zalecenia pokontrolne,
 - pismem - przekazanie do IZ w dniu 06 kwietnia 2012 r. podpisanej informacji pokontrolnej i zaleceń pokontrolnych.
- sekcji i podrozdziałów Instrukcji Wykonawczych IP dotyczących nadzoru i kontroli nad realizacją zadań zleconych dla IP II.

Wykonano test, którego celem było ustalenie czy audytowana Instytucja przeprowadziła kontrolę systemową w IP II w sposób zgodny z „Zasadami kontroli w ramach PO KL”.

- 2. Posiadania adekwatnych procedur wyboru projektów (spełnienie wymagań określonych w art. 60 a) i art. 65 a) rozporządzenia 1083/2006 i art. 5 i art. 13.1 rozporządzenia 1828/2006).**

Dokonano analizy następujących dokumentów:

- dokumentacji dotyczącej 10 (5+5) projektów (wniosków o dofinansowanie) w zakresie ich oceny formalnej i merytorycznej,
- wydruków z systemu KSI dotyczących ilości wniosków po ocenie formalnej i merytorycznej,
- rejestrów wpływu wniosków o dofinansowanie znajdujących się w poszczególnych referatach wdrożeniowych Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego,

- informacji sporządzonych przez kierowników poszczególnych referatów wdrożeniowych Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego, zweryfikowanych przez wykonujących czynności audytowe, dotyczących ilości wniosków, które wpłynęły do poszczególnych referatów oraz ilości wniosków, które poddane zostały ocenie formalnej i merytorycznej,
- planów działania na 2011 r. i 2012 r. wraz z zatwierdzającymi je uchwałami Zarządu Województwa, Podkomitetu Monitorującego, Komitetu Monitorującego i pismami Instytucji Zarządzającej,
- dokumentacji dotyczącej oceny przez ekspertów wniosków o dofinansowanie,
- zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą w dniu 15.11.2011 r., Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej – Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007-2013, wersja 15 z dnia 14 września 2011 r., Rozdział 7 Procesy ogłaszania konkursów, naboru, oceny i zatwierdzania projektów oraz podpisywania umów o dofinansowanie projektów.

Wykonano dwa testy, których celem było:

- ustalenie, czy wszystkie złożone wnioski o dofinansowanie (przyjęte do dofinansowania jak i odrzucone na etapie oceny formalnej lub merytorycznej; systemowe lub konkursowe) zostały ocenione zgodnie z przyjętymi kryteriami oraz potwierdzenie, że ścieżka audytu umożliwia weryfikację stosowania kryteriów wyboru ustanowionych przez Komitet Monitorujący, co sprawdzono w wyniku ponownej oceny wniosków o dofinansowanie z wybranej próby,
- zbadanie czy ocena wniosków o dofinansowanie dokonana przez ekspertów została uzasadniona i udokumentowana (sprawdzono na podstawie wniosków o dofinansowanie ocenionych przez ekspertów z wybranej próby).

Ustalono również rzeczywistą ilość złożonych do IP i ocenionych wniosków o dofinansowanie.

3. Posiadania procedur zapewniających adekwatne kontrole zarządcze (spełnienie wymagań określonych w art. 60 b), g) rozporządzenia 1083/2006 art. 13.2-13.4 rozporządzenia 1828/2006).

W badanym obszarze czynności audytowe dotyczyły sprawdzenia, czy:

3.1 Istnieją pisemne procedury i odpowiednie listy sprawdzające w celu wykrycia wszelkich niezgodności.

Analizie poddano następujące dokumenty:

- zatwierdzone przez Instytucję Zarządzającą w dniu 15.11.2011 r., Instrukcje Wykonawcze Instytucji Pośredniczącej – Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007-2013, wersja 15 z dnia 14 września 2011 r., Rozdział 10 Procesy dotyczące zarządzania finansowego,
- zatwierdzone przez Instytucję Zarządzającą w dniu 18.04.2012 r., Instrukcje Wykonawcze Instytucji Pośredniczącej – Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w latach 2007-2013, wersja 16 z dnia 05 kwietnia 2012 r., Rozdział 10 Procesy dotyczące zarządzania finansowego,
- załączniki do w/w Instrukcji wykonawczych IP:

- nr 18 (wersja 15) „Lista kontrolna do weryfikacji wniosku o płatność”, wersja stosowana do weryfikacji wniosków o płatność z wybranej próby złożonych w 2011 r.,
- nr 18 (wersja 16) „Lista kontrolna do weryfikacji wniosku o płatność”, wersja stosowana do weryfikacji wniosków o płatność z wybranej próby złożonych w 2012 r.,
- nr 33 (wersja 15) „Lista sprawdzająca dla kontroli na miejscu w trakcie realizacji/na zakończenie realizacji projektu konkursowego/systemowego”,
- nr 33 (wersja 16) „Lista sprawdzająca dla kontroli na miejscu w trakcie realizacji/na zakończenie realizacji projektu konkursowego/systemowego”,
- nr 34 (wersja 15) „Lista sprawdzająca stosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych – dotyczy zamówień ogłoszonych do dnia 28 stycznia 2010”,
- nr 34a (wersja 15) „Lista sprawdzająca stosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych – dotyczy zamówień ogłoszonych po dniu 29 stycznia 2010”,
- nr 35 (wersja 15) „Lista sprawdzająca z wizyty monitoringowej z przeprowadzonej usługi:.....”,
- nr 35 (wersja 16) „Lista sprawdzająca z wizyty monitoringowej z przeprowadzonej usługi:.....”,
- dokumentację dotyczącą 5 wniosków o płatność złożonych przez beneficjentów, wybraną do audytu w zakresie ich oceny przez IP.

Przeprowadzono test (próba 5 wniosków o płatność), którego celem było ustalenie czy w przypadku wniosków o płatność (zarówno zweryfikowanych pozytywnie, jak i oddanych do uzupełnienia) dokonano odpowiednich weryfikacji przy zastosowaniu list sprawdzających, tj. powtórzono weryfikacje wykonane przez IP w stosunku do każdego wniosku z próby.

3.2 Kontrole administracyjne dotyczące wydatków w poszczególnych poświadczeniach zostały ukończone przed certyfikacją wydatków.

Poddano weryfikacji następujące dokumenty:

- „Zasady finansowania PO KL” (wersja z 21.12.2010 r. i 22.12.2011 r.), będące częścią „Systemu Realizacji PO KL”,
- Rozdział 10 „Procesy dotyczące zarządzania finansowego”, Podrozdział 10.4 „Instrukcja dotycząca sporządzenia Poświadczenia i deklaracji wydatków Instytucji Pośredniczącej” Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej, wersja 15 z dnia 14 września 2011 r., zatwierdzona w dniu 15 listopada 2011 r.,
- Instrukcję użytkownika Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13 Cykl życia projektu, stan na dzień 20.09.2011 r.,
- dokumentację dotyczącą 5 wniosków o płatność wybranych do audytu,
- Poświadczenia i deklaracje wydatków Samorządu Województwa Podlaskiego (Instytucji Pośredniczącej), w których zostały wykazane powyższe wnioski o płatność, nr:
 - POKL.IP.UMWPD_-D12/11-00 za okres od 01.11.2011 r. do 30.11.2011 r.,
 - POKL.IP.UMWPD_-D02/12-00 za okres od 01.01.2012 r. do 31.01.2012 r.,
 - POKL.IP.UMWPD_-D03/12-01 za okres od 01.02.2012 r. do 29.02.2012 r.,
 wraz z kartami informacyjnymi Deklaracji wydatków (wydruki z KSI),
- zestawienia zatwierdzonych wydatków do ujęcia w ww. Poświadczeniach,
- pisma do Beneficjentów informujące o zaakceptowaniu badanych wniosków o płatność,

- listy kontrolne stosowane przy weryfikacji badanych wniosków o płatność,
- zlecenie płatności nr ZP-UDA-POKL.06.02.00-20-099/10-00/05/12 z dnia 16.02.2012 r. oraz zlecenie płatności z dnia 16.02.2012 r. (identyfikator zlecenia 11 698/2012) do badanego wniosku o płatność nr WNP-POKL.06.02.00-20-099/10-05,
- karty informacyjne badanych wniosków o płatność (wydruki z KSI).

Przeprowadzono test (próba 5 wniosków o płatność), którego celem było sprawdzenie czy wszystkie poświadczenia i deklaracje wydatków składane przez Instytucje Pośredniczącą – dotyczą wyłącznie sprawdzonych i zatwierdzonych (tj. pozytywnie ocenionych) wniosków o płatność.

3.3 Wszystkie wnioski o płatność przedłożone przez beneficjentów podlegały kontrolom administracyjnym, w trakcie których sprawdzano zarówno wniosek, jak i odnośną dokumentację wspierającą.

Przeprowadzono analizę następujących dokumentów:

- „Zasad finansowania PO KL” (wersja z 21.12.2010 r. i 22.12.2011 r.), będących częścią „Systemu Realizacji PO KL”,
- zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą w dniu 15.11.2011 r., Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej, wersja 15 z dnia 14 września 2011 r., Rozdział 10 Procesy dotyczące zarządzania finansowego,
- zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą w dniu 18.04.2012 r., Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej, wersja 16 z dnia 05 kwietnia 2012 r., Rozdział 10 Procesy dotyczące zarządzania finansowego,
- załączników do w/w Instrukcji wykonawczych IP:
 - nr 18 (wersja 15) „Lista kontrolna do weryfikacji wniosku o płatność”, wersja stosowana do weryfikacji wniosków o płatność z wybranej próby złożonych w 2011 r.,
 - nr 18 (wersja 16) „Lista kontrolna do weryfikacji wniosku o płatność”, wersja stosowana do weryfikacji wniosków o płatność z wybranej próby złożonych w 2012 r.,
- dokumentacji dotyczącej 5 wniosków o płatność (wymaganej w umowie o dofinansowanie projektu w ramach PO KL), w tym:
 - potwierdzony przez osoby upoważnione wydruk z komputerowego systemu księgowego projektu lub poświadczona za zgodność z oryginałem kopia z ewidencji księgowej projektu/zestawienie dokumentów potwierdzających poniesione wydatki objęte wnioskiem,
 - wyciąg z rachunku bankowego lub historie rachunku bankowego (potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie),
 - potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie raportów kasowych (bez załączników) lub podpisane przez beneficjenta zestawienia płatności gotówkowych,
 - informacje o wszystkich uczestnikach projektu (udział w projekcie partnerów),
- listy kontrolne z weryfikacji w/w 5 wniosków o płatność,
- informacja, wydruk z KSI o wniosku o płatność,
- pisma informujące beneficjentów o zatwierdzeniu w/w 5 wniosków o płatność.

Wykonano test w odniesieniu do 5 wniosków o płatność, w celu sprawdzenia czy wnioski i załączona do nich dokumentacja wspierająca są sprawdzane podczas kontroli administracyjnych.

3.4 Kontrole na miejscu zostały wykonane wtedy, gdy projekt był zaawansowany w odniesieniu do postępu fizycznego i finansowego.

Analizie poddano następujące dokumenty:

- „Zasady finansowania PO KL” (wersja z 21.12.2010 r. i 22.12.2011 r.), będących częścią „Systemu Realizacji PO KL”,
- Rozdział 13 „Procesy dotyczące kontroli” Instrukcji Wykonawczych IP, wersja 15, wraz z załącznikiem nr 26 do ww. Instrukcji – „Metodologia wyboru projektów do kontroli, Analiza Ryzyka, Metodologia doboru dokumentów podczas kontroli na miejscu”,
- dokumentację z 5-ciu wizyt monitoringowych, przeprowadzonych w trakcie kontroli na miejscu,
- Roczny plan kontroli na rok 2011 Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego – Instytucji Pośredniczącej PO KL komponentu regionalnego,
- pismo Instytucji Zarządzającej nr DZF-III-82249-33-PJ/10 z dnia 04.01.2011 r. informujące o zatwierdzeniu Roczego Planu Kontroli na rok 2011,
- pismo IP nr EFS-VIII.44.2.4.2011 z dnia 29.07.2011 r. do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym wraz załącznikami w zakresie aktualizacji ryzyk dotyczących kontroli na miejscu,
- pismo IP nr EFS-VIII.44.2.5.2011 z dnia 26.10.2011 r. do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym wraz załącznikami w zakresie aktualizacji ryzyk dotyczących kontroli na miejscu.

Przeprowadzono test (próba – dokumentacja 5 wizyt monitoringowych), którego celem było ustalenie czy wszystkie projekty wybrane do kontroli na miejscu, w których miała miejsce wizyta monitoringowa, były zaawansowane w odniesieniu do postępu rzeczowego i finansowego i tym samym czy nie zostały zaplanowane/wykonane kontrole na miejscu gdy stopień zaawansowania był niewystarczający.

3.5 Przechowywane są dowody kontroli administracyjnych oraz kontroli na miejscu, włączając zakres pracy i ustalenia, czynności follow-up w zakresie wykrytych nieprawidłowości.

Przeprowadzono analizę następujących dokumentów:

- Rozdziału 10 „Procesy dotyczące zarządzania finansowego”, Rozdziału 11 „Procesy dotyczące nieprawidłowości”, Rozdziału 12 „Procesy dotyczące odzyskiwania kwot”, Rozdziału 13 „Procesy dotyczące kontroli” i Rozdziału 18 „Procesy dotyczące archiwizacji” Instrukcji wykonawczych IP, wersja 15,
- Rozdziału 13 „Procesy dotyczące kontroli” Instrukcji wykonawczych IP, wersja 16,
- dokumentacji dotyczącej 5 wniosków o płatność wybranych do badania,
- dokumentacji dotyczącej 5 przeprowadzonych kontroli na miejscu projektów,
- dokumentacji dotyczącej przeprowadzonej na zakończenie realizacji projektu kontroli na miejscu projektu nr WND-POKL.09.05.00-20-462/10 realizowanego przez Fundację GAMA,

- Karty informacyjnej obciążeń na projekcie nr WND-POKL.09.01.01-20-034/09,
- Kwartalnego zestawienia nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej w ramach POKL za I kwartał 2012 r. przekazanego pismem IP nr EFS-VII.433.10.6.2012 z dnia 11.04.2012 r. do Departamentu Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym Ministerstwa Rozwoju Regionalnego,
- Poświadczenia i deklaracji wydatków Instytucji Pośredniczącej za okres od 01.04.2012 r. do 30.04.2012 r. przekazanego pismem nr EFS-VII.433.12.12.2012 w dniu 14.05.2012 r. do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym,
- wyciągów bankowych nr: 24/2012 z dnia 09.03.2012 r., 26/2012 z dnia 16.03.2012 r., 30/2012 z dnia 09.03.2012 r., 41/2012 z dnia 20.04.2012 r., 46/2012 z dnia 20.04.2012 r.,
- Informacji Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 14.03.2012 r. oraz z dnia 23.04.2012 r. dotyczących zwrotu środków.

Wykonano dwa testy, których celem było ustalenie czy:

- dokumentacja dotycząca kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu zawiera wystarczające informacje odnośnie zakresu, wykonanych prac, dokonanych ustaleń, a także przeprowadzonych czynności follow-up (próba 5 wniosków o płatność i próba 5 kontroli na miejscu),
- w przypadku wykrycia nieprawidłowości finansowych, określana i rejestrowana jest kwota do odzyskania i/lub rejestrowana kwota już odzyskana oraz czy są podejmowane odpowiednie działania następcze, np.: pomniejszanie kwot wniosków o płatność/ poświadczeń i deklaracji wydatków oraz wykonanie określonych obowiązków informacyjnych (próba 5 + 1 wniosków o płatność).

3.6 W przypadku gdy kontrole na miejscu były wystarczające, próba operacji oparta została na adekwatnej analizie ryzyka, a dokumenty robocze pozwalają na identyfikację wybranych transakcji, opis metody próbkowania oraz zapewniają przegląd wniosków i wykrytych niezgodności.

Dokonano analizy następujących dokumentów:

- „Zasad finansowania PO KL” (wersja z 21.12.2010 r. i 22.12.2011 r.), będących częścią „Systemu Realizacji PO KL”,
- zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą w dniu 15.11.2011 r., Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej, wersja 15 z dnia 14 września 2011 r., Rozdział 10 Procesy dotyczące zarządzania finansowego,
- zatwierdzonych przez Instytucję Zarządzającą w dniu 18.04.2012 r., Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej, wersja 16 z dnia 05 kwietnia 2012 r., Rozdział 10 Procesy dotyczące zarządzania finansowego,
- załączników do w/w Instrukcji wykonawczych IP:
 - nr 26 (wersja 15 i 16) „Metodologia wyboru projektów do kontroli, Analiza ryzyka, Metodologia doboru dokumentów podczas kontroli na miejscu”,
 - nr 33 (wersja 15 i 16) „Lista sprawdzająca dla kontroli na miejscu w trakcie realizacji/na zakończenie realizacji projektu konkursowego lub systemowego”,
 - nr 35 (wersja 15 i 16) „Wzór listy sprawdzającej do wizyty monitoringowej”,

- nr 35a (wersja 15 i 16) „Wzór ankiety uczestnika projektu przeprowadzanej podczas wizyty monitoringowej,
- Roczego Planu Kontroli na rok 2011 UMWP w Białymstoku, Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego – Instytucji Pośredniczącej PO KL Komponentu Regionalnego, wersja z dnia 30.12.2010 r. wraz z:
 - Analizą ryzyka dotyczącą wyboru projektów konkursowych realizowanych w ramach Działań wdrażanych przez IP do kontroli w roku 2011 (załącznik nr 1),
 - Harmonogramem planowych kontroli projektów konkursowych na rok 2011 (załącznik nr 2),
 - Analizą ryzyka dotyczącą wyboru projektów systemowych realizowanych w ramach Działań wdrażanych przez IP do kontroli w roku 2011 (załącznik nr 3),
 - Harmonogramem planowych kontroli projektów systemowych na rok 2011 (załącznik nr 4),
- pisma Instytucji Zarządzającej (Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego) nr DZF-III-82249-33-PJ/10, NK: 536/11 z dnia 04.01.2011 r. informującego o zatwierdzeniu Roczego Planu Kontroli na rok 2011 UMWP w Białymstoku,
- Kwartalnej aktualizacji analizy ryzyka (po I kwartale na II kwartał 2011 r.) dotyczącej wyboru projektów konkursowych i systemowych realizowanych w ramach Działań wdrażanych przez IP do kontroli w roku 2011 wraz z harmonogramem planowych kontroli projektów konkursowych i systemowych oraz informacją odnośnie liczby przeprowadzonych kontroli w I kwartale 2011 r. w odniesieniu do liczby realizowanych projektów,
- Kwartalnej aktualizacji analizy ryzyka (po II kwartale na III kwartał 2011 r.) dotyczącej wyboru projektów konkursowych i systemowych realizowanych w ramach Działań wdrażanych przez IP do kontroli w roku 2011 wraz z harmonogramem planowych kontroli projektów konkursowych i systemowych oraz informacją odnośnie liczby przeprowadzonych kontroli w II kwartale 2011 r. w odniesieniu do liczby realizowanych projektów,
- Kwartalnej aktualizacji analizy ryzyka (po III kwartale na IV kwartał 2011 r.) dotyczącej wyboru projektów konkursowych i systemowych realizowanych w ramach Działań wdrażanych przez IP do kontroli w roku 2011 wraz z harmonogramem planowych kontroli projektów konkursowych i systemowych oraz informacją odnośnie liczby przeprowadzonych kontroli w III kwartale 2011 r. w odniesieniu do liczby realizowanych projektów.

Oceniono, czy analiza ryzyka stanowiąca podstawę wyboru projektów do kontroli na miejscu jest weryfikowana co najmniej raz do roku oraz czy wybór projektów jest oparty na metodzie adekwatnej do wielkości i charakteru populacji. Ustalono także rzeczywisty poziom wykonanych kontroli na miejscu w stosunku do liczby projektów realizowanych w ramach poszczególnych działań.

4. Właściwych działań zapobiegawczych i korygujących w sytuacji wykrycia błędów systemowych przez Instytucję Audytową (art. 62.1 rozporządzenia 1083/2006 i art. 16.3 rozporządzenia 1828/2006).

Przeprowadzono analizę następujących dokumentów:

- Podrozdziału 11.2 „Instrukcja sporządzania przez IP raportów i zestawień” Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej, wersja 13,

- Rozdziałów: 11 „Procesy dotyczące nieprawidłowości”, 12 „Procesy dotyczące odzyskiwania kwot”, 13 „Procesy dotyczące kontroli” – Podrozdziału 13.4 „Procedura analizy wyników audytów/kontroli przeprowadzonych przez KE, IZ, IA, NIK, urzędy kontroli skarbowej, regionalne izby obrachunkowe i inne upoważnione instytucje oraz informowania IZ o wynikach kontroli i audytów przeprowadzonych w IP”, Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej, wersja 15 z dnia 14.09.2011 r., zatwierdzona w dniu 15.11.2011 r.,
- okazanej przez Referat Koordynacji i Wdrażania Działań POKL dokumentacji dotyczącej:
 - przeprowadzonych przez Urząd Kontroli Skarbowej w Białymstoku audytów operacji w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce (nr projektu POKL.07.01.01-20-007/08) oraz Fundacji na rzecz rozwoju Politechniki Białostockiej (nr projektu POKL.08.02.01-20-003/08) wraz z wynikiem kontroli, podsumowaniem ustaleń oraz pismami IP informującymi UKS w Białymstoku o sposobie wykorzystania informacji zawartych w wyniku kontroli i podsumowaniu ustaleń,
 - przeprowadzonego w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Białymstoku (IP2) przez Urząd Kontroli Skarbowej w Białymstoku postępowania kontrolnego dotyczącego systemu zarządzania i kontroli POKL, w tym: Wynik kontroli nr UKS2091/W1E/42/2/10/20/023 z dnia 14.05.2010 r., wraz z odpowiedzią IP nr EFS.VIII.0724-7/10 z dnia 02.06.2010 r.,
 - Sprawozdania z audytu systemu zarządzania i kontroli Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki za 2010 r.,
 - Roczno Sprawozdania Audytowego za okres od 1 lipca 2009 r. do 30 czerwca 2010 r. POKL wraz z pismami DEFS: nr EFS.I.0728/291/10 z dnia 07.12.2010 r. oraz EFS.I.0728/291/10 z dnia 21.03.2011 r. dotyczącymi wdrożenia rekomendacji ujętej w Rocznym sprawozdaniu,
 - Wyniku kontroli nr UKS2091/W1E/42/1/10/18/023 z dnia 21 czerwca 2010 r. z przeprowadzonego audytu systemu zarządzania i kontroli w IP wraz z pismem IP nr EFS.I.0911-01/10 z dnia 21 lipca 2010 r., informującym UKS w Białymstoku o wdrożeniu rekomendacji,
- prowadzonego przez Referat Finansów i Monitorowania EFS Rejestru nieprawidłowości - przykładowy wydruk za I kwartał 2011 r.,
- przykładowego, przekazanego do IZ raportu o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej za II kwartał 2010 r. (pismo nr EFS.VII.0271-04-3/10 z dnia 20.07.2010 r.) wraz zestawieniem nieprawidłowości podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej przekazanym przez Referat Kontroli Projektów Konkursowych EFS do Referatu Finansów i Monitorowania EFS za pismem nr EFS.V.0725-3-3/10 z dnia 12.07.2010 r.,
- przykładowego kwartalnego zestawienia nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej za II kwartał 2010 r., przekazanego do IZ w dniu 20.08.2010 r.

Czynności audytowe dotyczyły sprawdzenia, czy istnieją procedury pozwalające na zapewnienie, że wyniki audytów przeprowadzanych przez Instytucję Audytową oraz kontroli przeprowadzanych przez inne upoważnione organy są przeglądane oraz że w wyniku tego przeglądu są podejmowane adekwatne działania następcze (follow-up).

W wyniku przeprowadzonych powyższych czynności ustalono, że:

- 1. Jasne zdefiniowanie, przydział i podział funkcji pomiędzy oraz wewnątrz instytucji zarządzającej/instytucji pośredniczących (art. 58 a), b), e), 59.2, 59.3, 60 rozporządzenia 1083/2006 i art. 12, 13.5 i 22 b) rozporządzenia 1828/2006.**

W zakresie sprawdzenia czy na poziomie instytucji pośredniczącej przygotowano adekwatne procedury w celu monitorowania efektywnej realizacji zadań delegowanych do instytucji pośredniczącej drugiego stopnia, ustalono, że Instytucja Pośrednicząca posiada procedury w zakresie weryfikacji wykonania delegowanych do IP II zadań, poprzez monitorowanie ich realizacji i kontrolę systemową wykonania przeprowadzaną zgodnie z Instrukcjami wykonawczymi IP i Zasadami kontroli w ramach PO KL.

Jednocześnie stwierdzono, że w okresie od zakończenia drugiego audytu systemów zarządzania i kontroli w Instytucji Pośredniczącej (Sprawozdanie z audytu za okres od 01.07.2009 r. do 30.06.2010 r.) nie stwierdzono aneksowania przedmiotowego porozumienia z dnia 21 sierpnia 2007 r., tj. Instytucja Pośrednicząca nie delegowała nowych zadań do Instytucji Pośredniczącej drugiego stopnia (Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku). Instytucja Pośrednicząca przeprowadziła kontrole systemową w IP II.

- 2. Adekwatne procedury wyboru transakcji do badania (art. 60 a) i art. 65 a) rozporządzenia 1083/2006 i art. 5 i art. 13.1 rozporządzenia 1828/2006).**

W zakresie sprawdzenia czy wszystkie wnioski/projekty podlegały ocenie zgodnie z przyjętymi kryteriami, ustalono, że w trakcie przeprowadzonej w dniu 19.03.2012 r. przez Annę Łukaszewską i zatwierdzonej w dniu 19.03.2012 r. przez Kierownika Referatu Wdrażania Działań POKL Wspierających Integrację Społeczną Małgorzatę Kukor-Kołodko oceny merytorycznej projektu nr POKL.07.01.01-20-031/12 w Karcie oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu systemowego POKL, obowiązującej w odniesieniu do wniosków o dofinansowanie złożonych od dnia 1 stycznia 2012 r. (wniosek złożony w dniu 13.01.2012 r.), w części B.7 Budżet Projektu lit. b nie wskazano podstawy oceny wykazanych we wniosku stawek za usługi pod kątem ich zgodności z cenami rynkowymi (np. strony www, dostawców, wyniki rozeznania rynku, doświadczenie oceniających). Oceniający dokonał zapisu o treści „Wydatki są racjonalne i efektywne” zaznaczając odpowiedź „TAK (uzasadnić)” nie dokonując uzasadnienia odpowiedzi pomimo zaznaczonego przy pytaniu odsyłacza do wyjaśnienia „**” o treści „**Dokonując oceny racjonalności i efektywności wydatków w projekcie należy nie tylko odnosić się do pojedynczych pozycji wydatków w szczegółowym budżecie projektu, ale również do łącznej wartości danej usługi przewidzianej do realizacji w ramach projektu. Ponadto należy wskazać podstawę oceny stawek pod kątem ich zgodności z cenami rynkowymi (np. strony www, wyniki rozeznania rynku, doświadczenie oceniających)”.

Wykonujący czynności audytowe nie wnoszą uwag do wyceny usług wymienionych w budżecie projektu lecz do braku uzasadnienia dokonanej oceny i podania podstawy/metody jej dokonania.

W wyjaśnieniu złożonym w dniu 02.05.2012 r. Kierownik Referatu Wdrażania Działań POKL Wspierających Integrację Społeczną Małgorzata Kukor-Kołodko stwierdziła, iż zagadnienie to było badane oraz „*W szczególności osoba oceniająca sprawdza, czy wydatki zaprezentowane w budżecie projektu nie zostały zawyżone (np. porównując koszty projektu z kosztami podobnych usług dostępnych na rynku). Podstawą oceny stawek jest przede wszystkim doświadczenie osoby oceniającej*”.

3. Adekwatne kontrole zarządcze (art. 60 b), g) rozporządzenia 1083/2006 art. 13.2-13.4 rozporządzenia 1828/2006).

3.1 W zakresie sprawdzenia czy istnieją pisemne procedury i odpowiednie listy sprawdzające w celu wykrycia wszelkich niezgodności, ustalono, że:

- 1) w podrozdziale 10.2 Instrukcji dotyczącej weryfikacji wniosku o płatność IP II (Instrukcji wykonawczych IP), w tym części dotyczącej postępu realizacji projektu (projekty systemowe) w pkt. 5. (wersja nr 15, str. 132) określono, iż „Weryfikuje wniosek o płatność w oparciu o Listę kontrolną (8 nr 16)”.

Identyczny zapis znajduje się także w wersji 16 Instrukcji wykonawczych IP, podrozdział 10.2 Instrukcja dotycząca weryfikacji wniosku o płatność IP II, w części dotyczącej postępu realizacji projektu (projekty systemowe) w pkt. 5. (str. 142) określono, iż „Weryfikuje wniosek o płatność w oparciu o Listę kontrolną (8 nr 16).” Z załącznika nr 16 wynika, iż zawiera on Wzór listy sprawdzającej do sprawozdania z realizacji Działania”.

Z powyższego wynika, iż w przypadku weryfikacji wniosku o płatność projektu systemowego IP II procedury zalecają stosowanie niewłaściwej listy kontrolnej.

W wyjaśnieniu złożonym w dniu 07.05.2012 r. Zastępca Dyrektora Departamentu EFS Bogdan Mantur stwierdził, iż „W wersji 15 i 16 Instrukcji wykonawczych IP, w Instrukcji 10.2 dotyczącej weryfikacji wniosków o płatność składanych przez IP2, w punkcie 5 omyłkowo wskazano, że Lista kontrolna do weryfikacji wniosku o płatność stanowi załącznik 16 (w rzeczywistości jest to załącznik nr 18). Powyższa omyłka zostanie poprawiona przy najbliższej aktualizacji Instrukcji wykonawczych IP”.

Stwierdzono także iż w pkt. 5.1 lit. e) oraz w pkt. 5.2 lit. d) załącznika nr 33 do Instrukcji wykonawczych IP wersja 16 występują identyczne zapisy o treści „Czy beneficjent posiada kompletny protokół potwierdzający prawidłowość wyboru wykonawcy zgodnie z zasadą konkurencyjności ?” (powtórzenie zagadnień do zbadania).

W informacji złożonej w dniu 14.05.2012 r. Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Elżbieta Romańczuk stwierdził, iż „Niniejsza pomyłka zostanie poprawiona przy najbliższej aktualizacji Instrukcji wykonawczych IP”.

- 2) w przypadku wniosku o płatność nr WNP-POKL.06.02.00-20-099/09-05 (wersja I) weryfikację zakończono 21 dnia roboczego (14.02.2012 r. – sprawdzenie i zatwierdzenie weryfikacji) od dnia wpływu wniosku (16.01.2012 r.), a Informację o wynikach weryfikacji wniosku o płatność wysłano do beneficjenta w dniu 16 lutego 2012 r., tj. 23 dnia roboczego od dnia wpływu wniosku (termin weryfikacji wg zapisów Instrukcji wykonawczych IP, Podrozdział 10.2 – 20 dni roboczych od dnia wpływu wniosku do IP)..

Zgodnie z wyjaśnieniem złożonym w dniu 08.05.2012 r. przez Agatę Dębowską – Kierownika Referatu Wdrażania Działań POKL Wspierających Promocję Przedsiębiorczości, Samozatrudnienie, Transfer Wiedzy i Inicjatywy Oddolne „Z uwagi na nagromadzenie się bieżących spraw związanych z obsługą KOP-ów i jednoczesnym weryfikowaniem wniosków o płatność, w wyniku opisanej powyżej sytuacji nastąpiło jednodniowe przesunięcie z dotrzymaniem terminu weryfikacji”.

- 3) lista sprawdzająca z zakresu zamówień publicznych stosowana w trakcie kontroli na miejscu nie wymaga weryfikacji zgodności zamówień dodatkowych z przepisami ustawy PZP.

W informacji złożonej w dniu 14.05.2012 r. Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Elżbieta Romańczuk stwierdza, iż „IP POKL zobowiązuje się do rozszerzenia ww. listy o pytania z zakresu występowania zamówień dodatkowych i spełniania przez nie przesłanek określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych”.

- 4) na podstawie stosowanej w toku kontroli na miejscu listy sprawdzającej (załącznik nr 33, nr 34 i nr 34 a do Instrukcji wykonawczych IP wersja 15) stwierdzono, że Instytucja Pośrednicząca weryfikuje zasadność/zgodność z zasadami dokonywania zakupów przez beneficjentów niezobowiązanych do stosowania ustawy PZP, tj. sprawdza czy:

- a) beneficjent prawidłowo wyliczył kwotę wszystkich zamówień w ramach projektu: pkt. 1.3, 1.4 i 1.5 załącznika nr 33 oraz pkt. 5.1 i 5B załącznika nr 33,
- b) beneficjent prawidłowo zakwalifikował rodzaj wydatków do których nie stosuje się zasady konkurencyjności pkt. 5B lit. a), b) i c).

Ustalono natomiast, iż Instytucja Pośrednicząca nie weryfikuje zasadności odstąpienia przez beneficjenta od rozeznania rynku w przypadku np. specyficznego charakteru zakupu, praw autorskich, monopolu na rynku.

W informacji złożonej w dniu 14.05.2012 r. Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Elżbieta Romańczuk stwierdza, iż „Lista ta zostanie uzupełniona o pytania z zakresu odstąpienia od konieczności rozeznania rynku, w przypadku zaistnienia ku temu przesłanek”.

- 5) w procedurach IP nie określono wszystkich obowiązków IP, Beneficjenta, Operatora w zakresie weryfikacji udzielania pomocy publicznej.

W wyniku przeprowadzonej analizy procedur Instytucji Pośredniczącej w zakresie pomocy publicznej ustalono, że w przypadku, gdy w projekcie przewidziane jest udzielenie Wnioskodawcy pomocy publicznej, członkowie KOP (na etapie oceny wniosków o dofinansowanie) „zobowiązani są do sprawdzenia m. in.:

- a) czy Wnioskodawca prawidłowo zaznaczył w szczegółowym budżecie projektu kategorie objęte pomocą publiczną,
- b) czy Wnioskodawca nie prowadzi działalności w sektorze wykluczonym ze wsparcia,
- c) czy realizacja projektu nie została rozpoczęta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu”.

- pkt. 6 podsekcji 7.3.2.2 Instrukcja oceny merytorycznej wniosków, Instrukcji wykonawczych IP, wersja 15. Powyższa ocena dokonywana jest na podstawie danych zawartych we wniosku o dofinansowanie, tj.:

- a) oświadczenia beneficjenta w części V. Oświadczenie, w którym poświadczą, że „informacje zawarte w niniejszym wniosku dotyczące pomocy publicznej w żądanej wysokości, w tym pomocy de minimis, o którą ubiega się beneficjent pomocy, są zgodne z przepisami ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) oraz z przepisami właściwego programu pomocowego,
- b) w Szczegółowym budżecie projektu w kolumnie „Pomoc publiczna” beneficjent przy poszczególnych zadaniach projektu udziela odpowiedzi „tak” lub „nie”. W przedostatnim wierszu w/w dokumentu wykazywana jest kwota wydatków objętych pomocą publiczną.

Wynik oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu w zakresie pomocy publicznej jest podany w Karcie oceny merytorycznej wniosku o dofinansowanie

projektu zarówno konkursowego jak i systemowego (część A pkt. 4) gdzie weryfikujący stwierdza czy projekt jest zgodny z zasadami dotyczącymi pomocy publicznej czy też nie.

Z powyższego wynika, że IP:

- a) nie zobowiązuje Beneficjenta do przedstawienia jej zaświadczeń o pomocy de minimis, jakie ubiegający się o pomoc de minimis otrzymał w ciągu 3 ostatnich lat poprzedzających dzień wystąpienia z wnioskiem o udzielenie pomocy,
- b) w Instrukcjach wykonawczych, wersja 15 nie zamieściła adnotacji - odesłania do postanowień Zasad udzielania pomocy publicznej w ramach POKL oraz nie określiła obowiązków w zakresie poświadczania oraz sprawozdawczych z tytułu udzielonej pomocy publicznej,
- c) w przypadku gdy wniosek o dofinansowanie beneficjenta, który uzyskuje pomoc publiczną przekraczającą poziom określony dla de minimis, zostaje oceniony pozytywnie i przyznane zostaje dofinansowanie, nie posiada mechanizmu podejmowania odpowiednich działań w celu zapewnienia aby udzielone dofinansowanie było zgodne z zasadami pomocy publicznej,
- d) w przypadku gdy udzielana pomoc przekracza odpowiednie progi określone dla pomocy publicznej brak jest określenia w procedurach czy instytucja odrzuca wniosek czy też go notyfikuje odpowiednim organom.

Bardziej szczegółowa analiza udzielonej pomocy publicznej dokonywana jest przez IP w trakcie kontroli projektu na miejscu. Część 6. Listy sprawdzającej do kontroli na miejscu dotyczy pomocy publicznej (załącznik nr 33 do Instrukcji wykonawczych IP, wersja 15), w tym:

- A. Pomoc publiczna na subsydiowanie zatrudnienia – 6 pytań,
- B. Pomoc publiczna na szkolenia - 6 pytań,
- C. Pomoc publiczna na usługi doradcze – 4 pytania,
- D. Pomoc de minimis – 5 pytań,

w tym m. in. czy pomoc nie przekroczyła odpowiednich progów określonych dla pomocy publicznej i pomocy de minimis.

W wyjaśnieniu złożonym w dniu 14.05.2012 r. Agata Dębowska – Kierownik Referatu Wdrażania Działań POKL Wspierających Promocję Przedsiębiorczości, Samozatrudnienie, Transfer Wiedzy i Inicjatywy Oddolne potwierdza powyższe ustalenia i wskazuje, że „Jedynie Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Wojewódzki Urząd Pracy), realizująca Działanie 6.1 i Działanie 8.1 zobowiązana jest do weryfikacji przedłożonych przez Beneficjentów zaświadczeń dotyczących Pomocy Publicznej w ramach dofinansowania projektów szkoleniowych i doradczych”.

W wyjaśnieniu złożonym w dniu 14.05.2012 r. Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Elżbieta Romańczuk stwierdza, iż „IP POKL doprecyzuje zapisy Instrukcji oceny merytorycznej wniosków w zakresie udzielania pomocy przez wnioskodawcę i IP. Mając na uwadze powyższe ustalenia w zakresie pomocy publicznej w Instrukcjach wykonawczych IP w pkt. 6 podsekcji 7.3.2.2 Instrukcja oceny merytorycznej wniosków Instrukcji wykonawczych IP:

- a) zdanie „w przypadku, gdy w projekcie przewidziane jest udzielenie Wnioskodawcy pomocy publicznej, członkowie KOP zobowiązani są do sprawdzenia m. in.” powinno zostać zmienione na „w przypadku, gdy w projekcie przewidziane jest udzielenie przez Wnioskodawcę pomocy publicznej, członkowie KOP zobowiązani są do sprawdzenia m. in.”,

- b) w przypadku wystąpienia sytuacji w której IP byłaby podmiotem udzielającym pomocy publicznej powinien być zapis o obowiązku stosowania aktualnie obowiązujących „Zasad udzielania pomocy publicznej w ramach POKL”.

3.2 W zakresie sprawdzenia czy kontrole administracyjne dotyczące wydatków w poszczególnych poświadczeniach zostały ukończone przed certyfikacją wydatków, ustalono, iż w ramach wniosków o płatność nr: WNP-POKL.07.01.01-20-053/09-10, WNP-POKL.09.01.01-20-176/10-05, WNP-POKL.09.01.02-20-479/10-04, WNP-POKL.09.05.00-20-649/10-01 środki nie były wypłacone gdyż powyższymi wnioskami rozliczano otrzymane wcześniej zaliczki. W przypadku wniosku o płatność nr WNP-POKL.06.02.00-20-099/10-05 ustalono, iż datą wystawienia zleceń płatności jest dzień 16.02.2012 r. Natomiast zgodnie z kartą informacyjną ww. wniosku o płatność jest to dzień 14.02.2012 r. W karcie informacyjnej ww. wniosku o płatność wpisano jako datę płatności datę zatwierdzenia tego wniosku. Wprowadzanie niezgodnych ze stanem faktycznym informacji przez pracowników DEFS do systemu KSI SIMIK w zakresie daty płatności wynika z zapisów „Instrukcji użytkownika Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK 07-13 Cykl życia projektu”, stan na dzień 20.09.2011 r. zgodnie z którymi „w przypadku Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w polu <Data wypłaty środków> należy podać datę tożsamą z datą w polu <Data zatwierdzenia wniosku>”.

3.3 W zakresie sprawdzenia czy wszystkie wnioski o płatność przedłożone przez beneficjentów podlegały kontrolom administracyjnym, w trakcie których sprawdzano zarówno wnioski, jak i odpowiadającą dokumentację wspierającą, ustalono w oparciu o próbę wniosków, że w Instytucji Pośredniczącej kontrola administracyjna (weryfikacja) jest przeprowadzana w odniesieniu do wszystkich wniosków o płatność złożonych przez beneficjentów, zarówno okresowych jak i końcowych. Weryfikowane są wszystkie dołączone dokumenty oraz dokumenty wykazane w zestawieniu w zakresie m. in. kwalifikowalności ujętych w nich wydatków i zgodności z budżetem projektu. Nie jest wybierana próba dokumentów do weryfikacji.

3.4 W zakresie sprawdzenia czy kontrole na miejscu zostały wykonane wtedy, gdy projekt był zaawansowany w odniesieniu do postępu fizycznego i finansowego, ustalono (na podstawie próby kontroli), że wszystkie projekty, w których miały miejsce/zostały przeprowadzone wizyty monitoringowe były zaawansowane w odniesieniu do postępu rzeczowego i finansowego czyli zaawansowane w realizacji o czym świadczy ilość złożonych i zatwierdzonych do dnia rozpoczęcia kontroli wniosków o płatność oraz termin przeprowadzenia kontroli/ wizyty monitoringowej w odniesieniu do okresu realizacji projektu.

Ponadto ustalono, że zgodnie z zapisami „Metodologii doboru próby dokumentów podczas kontroli na miejscu”(załącznik nr 26 do Instrukcji wykonawczych IP, wersja 15) „W sytuacji gdy w trakcie kontroli wykryte zostaną poważne nieprawidłowości (np. wydatki niekwalifikowane, błędnie opisane dokumenty źródłowe), jednostka kontrolująca poszerzy próbę kontrolowanej dokumentacji finansowej i merytorycznej o kolejne 10% pierwotnej próby, lub w razie potrzeby o całość dokumentacji finansowej i merytorycznej projektu”.

Zgodnie z „Zasadami kontroli w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013”(wersja z grudnia 2011 r.), Podrozdziału 9.2 „Metodologia doboru próby dokumentów podczas kontroli na miejscu”: „w sytuacji gdy w trakcie kontroli wykryto poważne błędy (w tym skutkujące uznaniem wydatków za niekwalifikowane), które mogą

mieć istotny wpływ na prawidłowość realizacji projektu, jednostka kontrolująca powinna skontrolować odpowiednio większą próbę dokumentacji finansowej i merytorycznej projektu”.

3.5 W zakresie sprawdzenia czy przechowywane są dowody: kontroli administracyjnych oraz kontroli na miejscu, włączając zakres pracy i ustalenia, czynności follow-up w zakresie wykrytych nieprawidłowości, ustalono, że wniosek o płatność końcową nr WNP-POKL.09.05.00-20-462/10-02 zatwierdzony został przed przeprowadzeniem kontroli na miejscu. Procedury IP dotyczące kontroli administracyjnej nie regulują kwestii uwzględnienia informacji dotyczących planowych kontroli na miejscu.

Zgodnie z zapisami rozdziału 13 „Procesy dotyczące kontroli” Instrukcji wykonawczych IP, wersja 15, kontrola na zakończenie jest przeprowadzana przez IP po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność końcową oraz jego zweryfikowaniu przez odpowiednią komórkę IP wyznaczoną do tego zadania, ale przed zatwierdzeniem ww. dokumentu. Z uwagi na fakt, iż do próby nie wybrano żadnej kontroli na miejscu, która została przeprowadzona na zakończenie realizacji projektu, wykonujący czynności audytowi poprosili o okazanie jednej losowo wybranej dokumentacji dotyczącej przeprowadzonej kontroli na zakończenie realizacji projektu. Okazano dokumentację dotyczącą projektu nr WND-POKL.09.05.00-20-462/10 „Kraina Małych Odkrywców – Uniwersytet Dziecięcy”. W wyniku jej analizy stwierdzono, że została ona przeprowadzona po zatwierdzeniu końcowego wniosku o płatność (zatwierdzenie końcowego wniosku o płatność w dniu 17.10.2011 r., termin ważności upoważnienia: 20.12.2011 r. – 09.01.2012 r.), czyli niezgodnie z zapisami ww. procedury. Na powyższą okoliczność wyjaśnienie w dniu 16.05.2012 r. złożyła Pani Agata Dębowska – Kierownik Referatu Wdrażania Działań PO KL Wspierających Promocję Przedsiębiorczości, Samozatrudnienie, Transfer Wiedzy oraz Inicjatywy Oddolne. Zgodnie z powyższym wyjaśnieniem: „W dniu 03.10.2011 r. Referat Kontroli Projektów Konkursowych EFS wystosował pismo dotyczące uzupełnienia danych realizowanych projektów w 2011 roku na podstawie których przeprowadzona zostanie aktualizacja do Analizy Ryzyka - Rocznego Planu Kontroli 2011 r. Zgodnie z informacją przesłaną drogą mailową w dniu 04.10.2011 r. przez Panią Małgorzatę Hanusiak należało uzupełnić tabelę o wnioski, w których wniosek o płatność końcową został zatwierdzony w 2011 roku - „**jeśli projekt został zamknięty i rozliczony w 2011 r. powinien znaleźć się w tabeli**”. Pani Beata Skrodzka sporządziła tabelę zgodnie z zaleceniami otrzymanymi w treści maila, przesyłając informację zwrotną do kontroli w dniu 14.10.2011 r. W tabeli ujęto powyższy projekt, który wówczas był w trakcie weryfikacji. Z zawartej w treści informacji wynikało, iż projekt może być zakwalifikowany do kontroli na zakończenie realizacji w sytuacji, gdy zatwierdzono końcowy wniosek o płatność. Zgodnie z **Zasadami Finansowania PO KL** na weryfikację wniosku o płatność opiekun projektu ma 20 dni roboczych. Wniosek wpłynął do Instytucji Pośredniczącej w dniu 22.09.2011 r. z terminem weryfikacji do dnia 20.10.2011 r. Dlatego, też Instytucja Pośrednicząca aby nie przekroczyć powyższego terminu, zatwierdziła końcowy wniosek o płatność w dniu 17.10.2011 r. Informację o tym, iż projekt zostanie skontrolowany na zakończenie realizacji, ujęty w „Harmonogramie Planowanych Kontroli Projektów Konkursowych na Rok 2011” otrzymałam w dniu 22.11.2011 roku drogą mailową, po zatwierdzeniu końcowego wniosku o płatność. Obecnie, zgodnie z przyjętą formą postępowania, zatwierdzenie wniosku o płatność od momentu otrzymania pisma z Referatu Kontroli Projektów Konkursowych EFS do dnia zatwierdzenia Harmonogramu planowanych

kontroli zostaje wstrzymane. Opiekunowie projektów, przed zatwierdzeniem wniosku o płatność, kontaktują się telefonicznie lub drogą mailową wysyłają zapytania dotyczące planowanej kontroli projektów”.

Wyjaśnienie w dniu 15.05.2012 r. w związku z powyższą sytuacją złożył również Pan Henryk Dębowski – Kierownik Referatu Kontroli Projektów Konkursowych, zgodnie z którym: „Kontrola planowa projektu nr WND-POKL.09.05.00-20-462/10 pt. „Kraina Małych Odkrywców – Uniwersytet Dziecięcy” została przeprowadzona na zakończenie jego realizacji w IV kwartał 2011 roku, zgodnie z Rocznym Planem Kontroli na rok 2011. Powyższy projekt skontrolowano po zatwierdzeniu wniosku o płatność końcową. Na dzień sporządzenia Aktualizacji analizy ryzyka projektów do kontroli w roku 2011 tj. dnia 25.10.2011r., po uprzednim zasięgnięciu opinii w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, brano również pod uwagę projekty, gdzie końcowy wniosek o płatność został już zatwierdzony (zgodnie z notatką służbową z dnia 04.10.2011r. dotyczącą rozmowy telefonicznej przeprowadzonej z pracownikiem Instytucji Zarządzającej). Zasady kontroli w ramach PO KL z dnia 17.10.2010 roku (obowiązujące od dnia 1 stycznia 2011r.), dopuszczały taką możliwość. Definicja projektu realizowanego w danym roku, brzmiała następująco: „jest to projekt, dla którego podpisano umowę o dofinansowanie realizacji projektu oraz w ramach którego złożono lub zatwierdzono co najmniej jeden wniosek o płatność (nie dotyczy wniosków na kwotę 0,00) pod warunkiem, że umowa przewiduje złożenie więcej niż jednego wniosku o płatność. W przypadku gdy w ramach projektu przewidziane jest złożenie tylko jednego wniosku o płatność, projekt powinien zostać uznany za „realizowany w danym roku” przed złożeniem/zatwierdzeniem ww. wniosku”.

Dodatkowo, z uwagi na fakt, iż na dzień 30.09.2011r. w ramach Działania 9.5 przeprowadzono jedynie 14,4% kontroli, zdecydowano o dodatkowym doborze projektów do kontroli, dokonany w ramach Aktualizacji analizy ryzyka projektów do kontroli z dnia 25.10.2011 roku, celem osiągnięcia progu min. 30% kontroli projektów realizowanych w danym roku w ramach Działania. W związku z tym, iż proces sporządzania aktualizacji analizy ryzyka jest rozłożony w czasie i zachodzi możliwość zatwierdzania końcowych wniosków o płatność w trakcie sporządzania aktualizacji analizy ryzyka, stosowaną praktyką było, iż opiekun projektu przed zatwierdzeniem końcowego wniosku o płatność każdorazowo kontaktował się telefonicznie, bądź drogą mailową z Kierownikiem odpowiedniego Referatu Kontroli, w celu potwierdzenia czy zaplanowana została kontrola w ramach danego projektu.

Instrukcje Wykonawcze IP do wersji 15 włącznie, nie przewidywały ww. procedury. Sposób przekazywania informacji o planowanych kontrolach na zakończenie realizacji projektu miał charakter ustnych ustaleń w ramach Departamentu. Jednakże do Instrukcji Wykonawczych IP wersja 16 przekazana do Instytucji Zarządzającej 20 stycznia 2012r. i zaakceptowana 18 kwietnia 2012r., w pkt. 13.2. Instrukcja sporządzenia Analizy Ryzyka pkt. 11, wprowadzony został zapis opisujący procedurę przekazywania e-mailem informacji o planowanych kontrolach na zakończenie realizacji projektów, do Kierowników Referatów Wdrożeniowych, niezwłocznie po sporządzeniu harmonogramu kontroli na dany kwartał.

Obecnie Zgodnie z aktualizacją Zasad kontroli w ramach PO KL w grudniu 2011 roku (obowiązujące od dnia 1 stycznia 2012r.) zmianie uległa definicja „projektu realizowanego w danym roku”, dochodzi zapis: „Projekt jest uznawany za realizowany do momentu zatwierdzenia wniosku o płatność końcową. W związku z powyższym do puli projektów realizowanych poddawanych kwartalnej Analizie ryzyka nie wchodzi projekty, gdzie wnioski o płatność końcową są już zatwierdzone, a tym samym taki projekt według

definicji nie jest już projektem realizowanym i nie będzie brany pod uwagę w Harmonogramie kontroli na dany rok."

W wyniku analizy zapisów Podrozdziału 13.2 „Instrukcja sporządzania Rocznej Planu Kontroli IP” Instrukcji wykonawczych IP, wersja 16 stwierdzono, iż procedura zapewnia że Kierownik Referatu Projektów Konkursowych EFS/Kierownik Referatu Kontroli Projektów Systemowych EFS niezwłocznie po sporządzeniu harmonogramu kontroli na dany kwartał przekazuje e-mailem informację o planowanych (w kolejnym kwartale) kontrolach na zakończenie realizacji projektów do odpowiednich Referatów Wdrożeniowych. Zgodnie z ww. procedurą kwartalną aktualizację analizy ryzyka sporządza się do 30 dnia od dnia zakończenia poprzedniego kwartału.

Mając to na uwadze do kontroli może zostać wybrany projekt, w którym został zatwierdzony końcowy wniosek o płatność. Szczególnie jest to możliwe pomiędzy 1-ym a 30-dniem kwartału, kiedy sporządzana jest aktualizacja analizy ryzyka.

3.6 W zakresie sprawdzenia czy w przypadku gdy kontrole na miejscu były wystarczające, próba operacji oparta została na adekwatnej analizie ryzyka, a dokumenty robocze pozwalają na identyfikację wybranych transakcji, opis metody próbkowania oraz zapewniają przegląd wniosków i wykrytych niezgodności, ustalono, że obowiązujące w IP procedury wskazują, że próba operacji oparta jest na adekwatnej analizie ryzyka, a dokumenty robocze umożliwiają identyfikację wybranych transakcji i opis metody próbkowania oraz zapewniają przegląd wniosków i wykrytych niezgodności.

4 Właściwe działania zapobiegawcze i korygujące w sytuacji wykrycia błędów systemowych przez Instytucję Audytową (art. 62.1 rozporządzenia 1083/2006 i art. 16.3 rozporządzenia 1828/2006).

W zakresie sprawdzenia czy istnieją procedury zapewniające odpowiedni przegląd i follow-up wyników audytów przeprowadzanych przez upoważnione organy zgodnie z art. 62 R 1083/2006 oraz że ten przegląd jest należycie dokumentowany, ustalono, że:

- 1) informacja dotycząca projektów nr WND-POKL.07.02.01-20-082/08 i WND-POKL.09.01.01-20-042/09 o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej została przekazana do IZ z opóźnieniem, co stanowi naruszenie procedur ustanowionych w „Zasadach raportowania o nieprawidłowościach finansowych w ramach PO KL 2007-2013”. Powyższe mogło być spowodowane tym, że w procedurach IP brak jest zapisu definiującego datę wstępnego ustalenia nieprawidłowości.

W wyniku weryfikacji przykładowej okazanej przez Referat Finansów i Monitorowania EFS dokumentacji dotyczącej sporządzenia raportu o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej stwierdzono, że Referat Kontroli Projektów Konkursowych EFS przekazał do Referatu Finansów i Monitorowania EFS informację o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej w dniu 12.07.2010 r. Nieprawidłowości dotyczyły realizacji dwóch projektów przez tego samego Beneficjenta, a wstępnego ustalenia nieprawidłowości dokonano w dniu 17 maja 2010 r. Zgodnie z obowiązującą w tym czasie procedurą Podrozdział 11.2 „Instrukcja sporządzania przez IP raportów i zestawień” Instrukcji wykonawczych IP, wersja 13 pracownik Departamentu przygotowuje informację o dokonaniu wstępnego ustalenia administracyjnego (wykryciu potencjalnej nieprawidłowości) bądź pozyskaniu

informacji o wstępnym ustaleniu sądowym niezwłocznie po wykryciu. Kierownik Referatu właściwego dla pracownika, który wykrył nieprawidłowość niezwłocznie weryfikuje informację o nieprawidłowości i przekazuje Kierownikowi Referatu Finansów i Monitorowania EFS. W badanym przypadku:

- wstępne ustalenie nieprawidłowości – 17.05.2010 r.,
- data sporządzenia zestawienia nieprawidłowości podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej – 30.06.2010 r.,
- data przekazania informacji o nieprawidłowości do Referatu Finansów i Monitorowania EFS – 12.07.2010 r.,
- data przekazania do IZ informacji o nieprawidłowościach podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej – 21.07.2010 r.

Na dzień wszczęcia niniejszego audytu obowiązujące Instrukcje wykonawcze IP, wersja 15 zawierały zapis, iż pracownik Departamentu (w ramach realizacji powierzonych obowiązków związanych z realizacją PO KL) przygotowuje informację o dokonaniu wstępnego ustalenia administracyjnego (wykryciu potencjalnej nieprawidłowości) bądź pozyskaniu informacji o wstępnym ustaleniu sądowym niezwłocznie po wykryciu. Kierownik Referatu właściwego dla pracownika, który wykrył nieprawidłowość niezwłocznie weryfikuje informację o nieprawidłowości. Pracownik Departamentu EFS – Kreator w systemie IMS sporządza Raport o nieprawidłowości podlegającej niezwłocznemu zgłoszeniu – niezwłocznie w terminie 10 dni kalendarzowych od daty wstępnego ustalenia administracyjnego lub sądowego albo zawiadomienia o wszczęciu postępowania lub wykrycia nieprawidłowości. Stanowisko ds. monitorowania, nieprawidłowości oraz prowadzenia rejestru obciążeń na projekcie PO KL Referat Finansów i Monitorowania EFS- Menedżer w systemie IMS niezwłocznie weryfikuje sporządzony przez Kreatora raport, zatwierdza go i przesyła do IZ POKL.

W związku z powyższym wyjaśnienie w dniu 27.04.2012 r. złożyła Pani Elżbieta Romańczuk – Dyrektor DEFS, zgodnie z którym „...*odnośnie projektów nr WND-POKL.07.02.01-20-082/08 i WND-POKL.09.01.01-20-042/09 realizowanych przez Fundację Źródło procedura informowania o nieprawidłowościach Referatu Finansów i Monitorowania EFS przedstawia się następująco:*

- *17 maja 2010 r. – data wpływu Informacji Pokontrolnych nr EFS.V.0910-11/10 i EFS.V.0910-12/10 podpisanych przez Beneficjenta; jest to jednocześnie data przyjęcia jako wstępne ustalenie nieprawidłowości,*
- *27 maja 2010 r. – data przekazania Zaleceń Pokontrolnych do Referatu Finansów i Monitorowania EFS,*
- *12 lipca 2010 r. – data przekazania do Referatu Finansów i Monitorowania EFS Raportu kwartalnego z nieprawidłowości podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej...”.*

Zgodnie z zapisami „Zasad raportowania o nieprawidłowościach finansowych w ramach PO KL 2007-2013” z 1 kwietnia 2009 r., jak również z zapisami obecnie obowiązującej wersji z dnia 21.12. 2010 r. „za datę wstępnego ustalenia należy uznać datę podpisania/odmowy podpisania przez podmiot kontrolowany informacji pokontrolnej lub innego dokumentu kończącego kontrolę lub audyt”.

Z analizy dokumentacji wynika, iż Referat Finansów i Monitorowania EFS otrzymanie zaleceń pokontrolnych nie potraktował jako wstępnego ustalenia, a dopiero otrzymanie w dniu 12 lipca 2010 r. Raportu kwartalnego z nieprawidłowości podlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej. W procedurach IP w wersji 13,

jak również obecnie obowiązujących nie ma zapisu uściślającego datę wstępnego ustalenia nieprawidłowości.

- 2) w kwartalnym zestawieniu nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej w ramach PO KL za II kwartał 2010 r. przekazanym do IZ podano informację niezgodną ze stanem faktycznym dotyczącą niezwrócenia odsetek przez Beneficjenta na dzień sporządzenia raportu. Faktycznie odsetki zostały zwrócone.

W zaleceniach pokontrolnych IP z dnia 14.04.2010 r. Beneficjent został wezwany do zwrotu kwoty dofinansowania wraz z odsetkami, tj. 105,57 zł+19,00 zł odsetek, co daje łączną kwotę 124,57 zł. W dniu 20.04.2010 r. Beneficjent dokonał zwrotu ww. kwoty (wyciąg bankowy nr 33/2010 z dnia 20.04.2010 r.). Obciążenie zostało wykazane w Poświadczeniu i deklaracji wydatków IP Samorządu Województwa Podlaskiego za okres od 01.04.2010 do 30.04.2010 roku nr POKL.IP.UMWPD_D05/10-02 w ramach Komponentu Regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W wyniku analizy dokumentacji okazanej przez Referat Finansów i Monitorowania EFS stwierdzono, że w Kwartalnym zestawieniu nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej za II kwartał 2010 r. przekazano informację, iż ww. odsetki na dzień sporządzenia raportu tj. 20.08.2010 r. nie zostały zwrócone. Faktycznie odsetki zostały zwrócone wraz z kwotą dofinansowania w dniu 20.04.2010 r.

W związku z powyższym wyjaśnienie w dniu 25.04.2012 r. złożył Pan Tomasz Bielawski, w którym stwierdził, iż „W kwartalnym zestawieniu nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej w ramach POKL za II kwartał 2010 r. omyłkowo w polu uwagi pozostawiono bez zmiany treść z zestawienia za I kwartał 2010 r.”.

Skład zespołu audytowego:

Jan Pawluczuk – inspektor kontroli skarbowej
Edyta Konończuk – starszy komisarz skarbowy

Podpis:

Sporządzono w 2 egz.:

Egz. Nr 1 – Zarząd Województwa Podlaskiego, Instytucja Pośrednicząca w POKL.

Egz. Nr 2 – a/a UKS Białystok.